
KARJALAISEN KÄSITYÖN PÄIVÄ NAUTELANKOSKEN MUSEOSSA LIEDOSSA LAUANTAINA 8.7.2023 KLO 13–16

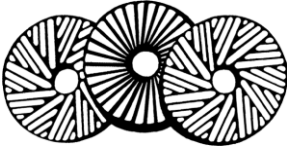
Turun Karjalaseuran Käspaikkakerhon taitajat *Tuula Ahtiainen* ja *Helena Nurmela* valmistavat **lauantaina 8.7.2023 klo 13–16 Liedossa Nautelankosken museon myllärintuvassa** perinteisiä karjalaisia käsitöitä. Helena Nurmela neuloo vikkelisukkia ja sydämenlämmitintä, Tuula Ahtiainen tekee neulepitsiä, neulakinnasta, etupistokirjontaa sekä ketjuvirikkausta eli halkimatosta. Museossa on mahdollisuus seurata käsitöiden tekoa, kysellä tekniikoista ja halutessaan myös itse niitä kokeilla.

Ahtiainen ja Nurmela ovat molemmat Turun Karjalaseuran Käspaikkakerhon aktiiveja ja ainoita edelleen mukana olevia perustajajäseniä. Käspaikkakerho ylläpitää perinteisiä karjalaisia käsityömuotoja ja yrittää myös löytää tapoja käyttää vanhoja tekniikoita uudella tavalla. Käspaikkakerhon lisäksi Ahtiainen ja Nurmela kuuluvat Luostarinmäen museokorttelin Kultaisen Omenan Kiltaan ja ovat työskennelleet useita vuosia museossa perinnekäsitöitä tehden. Ahtiainen on opettanut vanhoja käsityötekniikoita ja esimerkiksi kirjoittanut tykkimyssyjä, Nurmela on tehnyt muun muassa käypitsiä eli frivoliiteita.

Vikkelisukat

Vikkelisukat ovat polvien alle ulottuvat sukat, jotka on kiinnitetty sukkanauhoin. Vikkelisukat neulotaan ohuesta puuvilla- tai villalangasta. Sukat ovat muuten sileät, mutta niiden nilkan ja säären ulkoreunalle on geometrinen koristekuvio pintaneuleena. Kuviossa käytetään muun muassa neliöitä, vinoneliöitä, kolmioita ja ristejä. Vikkelisukkien mallineuleen erikoisuus on kaksinkertaiset nurjat silmukat. Vikkelikuvio antaa sukalle joustoa ja saa sen asettumaan kauniisti niin, ettei sukka rypisty nilkkaan makkaroiksi. Vikkelisukissa on aina takasauma. Väritään sukat ovat valkoisia tai punaisia.

Vikkelisukat olivat osa kansanpukua vielä 1800-luvulla. Sukat mainitaankin esimerkiksi Kantelettaressa. Kansallismuseon kokoelmiin on tallennettu runsaasti vikkelisukkia. Sukat on nimetty sen pitäjän mukaan, josta ne on saatu. Sukkia on tehty eri puolilla Suomea. Karjalaisia vikkelisukkia on otettu talteen ainakin Äyräpäästä, Seiskarista ja Koivistolta. Nykyään vikkelisukkia käytetään paljon kansallispukujen kanssa.

Sydämenlämmitin ja neulepitsi

Sydämenlämmitin on suomalainen perinneneule, jota kutsutaan myös selänlämmittimeksi. Sydämenlämmitin on pitkänmallinen hartiahuivi, jossa on selässä levennykset ja jonka päät laitetaan edestä rinnan yli ristiin, kainaloiden alitse ja sidotaan taakse selkään. Näin sidottu huivi lämmittää, mutta jättää kädet vapaaksi työntekoon. Selänlämmitin ei ole vain karjalainen perinneneule, sillä samanlaisia on tehty ainakin Pohjanmaalla.

Neulepitsi tehdään puuvilla- tai pellavalangasta ohuilla sukkapuikoilla. Neulepitsiä käytetään feresin hihansuissa ja esiliinoissa sekä käsipaikan päissä.

Karjalaiset Liedossa

Toisen maailmansodan seurauksena Lietoon saapui noin 1 000 evakkoa luovutetun Karjalan alueilta Johanneksesta, Uudeltakirkolta, Koivistosta sekä Kurkijoelta. Eniten Lietoon saapui uusia asukkaita Johanneksesta ja Uudeltakirkolta. Liedon väestöstä lähes viidesosa oli tuolloin kotoisin Karjalasta. Nykyään Liedon Karjalaseura ry:een kuuluu Karjalasta Lietoon evakkona muuttaneiden lisäksi muita karjalaistaustaisia tai Karjalasta ja karjalaisuudesta kiinnostuneita lietolaisia. Karjalaseura on tehnyt yhteistyötä Liedon museon kanssa usean vuoden ajan ja järjestänyt Nautelakosken museossa erilaisia perinnepäiviä.

Käsityöpäivän järjestävät Liedon Karjalaseura ry. ja Liedon museo

Nautelankosken museon osoite: Nautelankoskentie 40, 21360 Lieto As.

Lisätietoja toimittajalle:

Liedon museo
info@liedonmuseo.fi
www.liedonmuseo.fi